

MAGYAR KULTURFÖLÉNY PÁRISBAN.

Multkoriban Edmond Jaloux a *Nouvelles littéraires*ben két tárcát szentelt: három finn könyvnek. Egyszerre jelentek meg: Kivi különös, nagyszerű műve: a *Hét testvér* és Linnankoski két regénye *Dal a tűzpiros virágról* és a *Menekülőök*. Egyszerre vonult föl a három könyv jó párisi kiadónál, jó fordításban, jó előszóval ellátva. Jövetelüket szépen beharangozták, jól megszervezték ismertetésüket. Jaloux két tárcát ír rólunk . . . Azt mondja az egyik Linnankoski regényről (francia címe *Le chant de la fleur rouge*): „Az egész történet így egy nagy költemény, életerős, friss, az újúság nagy szépségének szentelve . . . Személyei közé Linnankoski megeleveníti az egész természetet, a tárgyakat, mindent . . . Ez a regény olyan könyv *qui ne ressemble à aucun autre* . . . A *Fugitifs* végső akkordja a békének és derűnek valami nagyszerű impresszióját váltja ki bennünk.“ Mindenki, aki a *Nouvelles littéraires*est olvasva (és Franciaországban, de a nem francia-külföldön is nagyon sokan olvassák), tudja most már, hogy van három nagyszerű finn könyv, amely ismert kiadónál nemrég jelent meg, amely először: irodalom, másodsor: finn irodalom. *Magyar* könyvekről sohasem olvasott Jaloux-tárcát a *Nouvelles littéraires* publikuma és ha bemegy egy könyvesboltba és kéri a franciául olvasható magyar irodalmi műveket, szintén három könyvet tesznek elébe (azért, mivel csak annyi kapható). De ezek nem a magyar Kivi vagy Linnankoski munkái, hanem:

1° Eguène Heltai regénye: *Monsieur Selridge, escamoteur*.

2° *Anthologie des conteurs hongrois d'aujourd'hui*. — Ebben kap ugyan egy kis Móriczot, Kosztolányit és Babitsot, de mellett Molnár Ákost, Strém Istvánt és Szomory Dezsőt is.

3° és végül: *Anthologie de la poésie hongroise contemporaine*. — Ebben már egészen mérsékelten kap Adyt és Babitsot, mivel a hely kellett Fenyő Lászlónak, Forbáth Imrének, Illyés Gyulának, Komor Andrásnak, Török Sophienak, Nádas Sándornak és a többi magyar ismeretlennek . . .

*

Ugy tudjuk, hogy valahol egy államtitkár csak azzal foglalkozik éjjel-nappal, hogyan lehetne ismertetni fordításokban a magyar irodalmat külföldön. Mi bátrak vagyunk megmondani: ahogy a finnek. Ugy azonban ne, ahogy nálunk csinálták régen: valakinek adott a kormány nagyon sok pénzt, hogy fordíttasson franciára magyar remekeket. Erre az illető nyomban lefordíttatta az akkori kultuszminiszternek — egyébként kiváló — munkáját és még néhány magyar könyvet. De ezek valahogy nem tudnak eljutni Párisig. Talán a Bibliothèque Nationale katalógusába belekerülnek. Ez is carnère. De olvasók asztalára nem. — Vagy úgyszólván lehetne csinálni a magyar irodalom francia terjesztését, ahogy *Revue des Etudes hongroise* csinálja a magyar irodalmi és történelmi kutatásokét. Most a *Revue*-mellé egy könyvsorozatot is alapítottak: *Bibliothèque d'études hongroises*. Miért nem csinálnak a *Revue* szerkesztői egyszerűen csak *Bibliothèque hongroise*-t? Az ő revuejük és könyvsorozatuk Párisban jelenik meg és nálunk nem igen ismerik, nem is nagyon méltányolják. Okosabban tennék, ha fordítanának a dolgon, mint az a fentemlített illető tette? Vagy ahogy mostan teszik: fordítanak, fordítanak, de a fordítások megjelenése államiitok . . .

(Páris.)

Sz. L.